

Geometrija (I smer) deo 3: Linije u ravni

Srdjan Vukmirović

Matematički fakultet, Beograd

30. oktobar 2012.

Prava u ravni

Prava p je zadata tačkom $P(x_0, y_0) \in p$ i normalnim vektorom
 $\vec{n}_p = (a, b)$.

Prava u ravni

Prava p je zadata tačkom $P(x_0, y_0) \in p$ i normalnim vektorom
 $\vec{n}_p = (a, b)$.

Odatle se izvodi **implicitna jednačina prave**:

$$ax + by + c = 0. \quad (1)$$

Prava u ravni

Prava p je zadata tačkom $P(x_0, y_0) \in p$ i normalnim vektorom
 $\vec{n}_p = (a, b)$.

Odatle se izvodi **implicitna jednačina prave**:

$$ax + by + c = 0. \quad (1)$$

Jednačina prave (1) je **normalizovana** ako je $| \vec{n}_p | = 1$.

Prava u ravni

Prava p je zadata tačkom $P(x_0, y_0) \in p$ i normalnim vektorom
 $\vec{n}_p = (a, b)$.

Odatle se izvodi **implicitna jednačina prave**:

$$ax + by + c = 0. \quad (1)$$

Jednačina prave (1) je **normalizovana** ako je $| \vec{n}_p | = 1$.

Primer

Odrediti normalizovanu jednačinu prave koja sadrži tačku $M(1, -2)$ i čiji je normalni vektor $\vec{n}_p (3, 4)$.

Drugi način da opišemo pravu jeste da joj zadamo jednu tačku $P(x_0, y_0)$ i nenula vektor pravca $\vec{p} (p_x, p_y)$.

Drugi način da opišemo pravu jeste da joj zadamo jednu tačku $P(x_0, y_0)$ i nenula vektor pravca $\vec{p} (p_x, p_y)$. Tada se svaka tačka M prave p može zapisati u obliku

$$M(t) = M = P + t \vec{p},$$

za neko $t \in \mathbb{R}$. Ova jednačina se naziva **parametarska jednačina prave**.

Drugi način da opišemo pravu jeste da joj zadamo jednu tačku $P(x_0, y_0)$ i nenula vektor pravca $\vec{p} (p_x, p_y)$. Tada se svaka tačka M prave p može zapisati u obliku

$$M(t) = M = P + t \vec{p},$$

za neko $t \in \mathbb{R}$. Ova jednačina se naziva **parametarska jednačina prave**.

Ona se u koordinatama zapisuje kao u koordinatama zapisuje kao

$$\begin{aligned}x &= x_0 + tp_x, \\y &= y_0 + tp_y, \quad t \in \mathbb{R}.\end{aligned}$$

Drugi način da opišemo pravu jeste da joj zadamo jednu tačku $P(x_0, y_0)$ i nenula vektor pravca $\vec{p} (p_x, p_y)$. Tada se svaka tačka M prave p može zapisati u obliku

$$M(t) = M = P + t \vec{p},$$

za neko $t \in \mathbb{R}$. Ova jednačina se naziva **parametarska jednačina prave**.

Ona se u koordinatama zapisuje kao u koordinatama zapisuje kao

$$x = x_0 + tp_x,$$

$$y = y_0 + tp_y, \quad t \in \mathbb{R}.$$

Primer

Data je prava $p : 3x - 2y + 7 = 0$. a) Odrediti parametarski oblik prave p . b) Koji ugao prava p gradi sa x osom?

Duž i poluprava

Duž AB je parametarski predstavljena sa

$$M(t) = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1].$$

Duž i poluprava

Duž AB je parametarski predstavljena sa

$$M(t) = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1].$$

Poluprava $[AB)$ sa temenom A koja sadrži tačku B je data sa

$$M(t) = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, \infty).$$

Duž i poluprava

Duž AB je parametarski predstavljena sa

$$M(t) = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1].$$

Poluprava $[AB)$ sa temenom A koja sadrži tačku B je data sa

$$M(t) = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, \infty).$$

Primer

- a) Napisati parametarsku jednačinu duži AB , ako je $A(1, 2), B(-9, 7)$. b) Odrediti tačke A_1, A_2, A_3, A_4 koje duž AB dele na 5 jednakih delova.

Poluravan

Za tačke C i D kažemo da su **sa iste strane** prave p ako duž CD ne seče pravu p .

Poluravan

Za tačke C i D kažemo da su **sa iste strane** prave p ako duž CD ne seče pravu p . Primetimo da skup svih tačaka koje su sa iste strane neke prave čini **poluravan**.

Poluravan

Za tačke C i D kažemo da su **sa iste strane** prave p ako duž CD ne seče pravu p . Primetimo da skup svih tačaka koje su sa iste strane neke prave čini **poluravan**.

Ako je prava p data jednačinom $p : f(x, y) = ax + by + c = 0$ tada su tačke C i D sa iste strane prave p akko

$$\text{sign}(f(C)) = \text{sign}(f(D)).$$

Poluravan

Za tačke C i D kažemo da su **sa iste strane** prave p ako duž CD ne seče pravu p . Primetimo da skup svih tačaka koje su sa iste strane neke prave čini **poluravan**.

Ako je prava p data jednačinom $p : f(x, y) = ax + by + c = 0$ tada su tačke C i D sa iste strane prave p akko

$$\text{sign}(f(C)) = \text{sign}(f(D)).$$

Ako je prava p data tačkama A i B , tačke C i D su sa iste strane prave AB akko važi

$$\text{sign}(D_{ABC}) = \text{sign}(D_{ABD}).$$

Poluravan

Za tačke C i D kažemo da su **sa iste strane** prave p ako duž CD ne seče pravu p . Primetimo da skup svih tačaka koje su sa iste strane neke prave čini **poluravan**.

Ako je prava p data jednačinom $p : f(x, y) = ax + by + c = 0$ tada su tačke C i D sa iste strane prave p akko

$$\text{sign}(f(C)) = \text{sign}(f(D)).$$

Ako je prava p data tačkama A i B , tačke C i D su sa iste strane prave AB akko važi

$$\text{sign}(D_{ABC}) = \text{sign}(D_{ABD}).$$

Ako znamo tačku A i vektor $\vec{p}$ prave p , tada možemo uzeti $\vec{AB} = \vec{p}$ u prethodnoj formuli.

Primer

Ispitati da li tačke $C(1, 1)$ i $D(-7, 11)$ pripadaju istoj poluravni odredjenoj pravom AB , $A(2, -2)$, $B(1, 3)$.

Primer

Ispitati da li tačke $C(1, 1)$ i $D(-7, 11)$ pripadaju istoj poluravni odredjenoj pravom AB , $A(2, -2)$, $B(1, 3)$.

Primer

- Pravu $q : 7x - 2y + 4 = 0$ prebaciti u vektorski oblik.
- Odrediti jednačinu prave p koja sadrži tačku $P(1, 2)$ i ima vektor pravca $\vec{p} = (3, -5)$.

Presek pravih

- a) Ako su prave $p : ax + by + c = 0$ i $q : a_1x + b_1y + c_1 = 0$ tada je presek tih pravih skup rešenja odgovarajućeg sistema.

Presek pravih

- a) Ako su prave $p : ax + by + c = 0$ i $q : a_1x + b_1y + c_1 = 0$ tada je presek tih pravih skup rešenja odgovarajućeg sistema.
- b) Prepostavimo da su prave date vektorski: prava p tačkom P i vektorom $\vec{p}$ i prava q tačkom Q i vektorom $\vec{q}$.

Presek pravih

- a) Ako su prave $p : ax + by + c = 0$ i $q : a_1x + b_1y + c_1 = 0$ tada je presek tih pravih skup rešenja odgovarajućeg sistema.
- b) Prepostavimo da su prave date vektorski: prava p tačkom P i vektorom $\vec{p}$ i prava q tačkom Q i vektorom $\vec{q}$. Njihove tačke su

$$M = P + t \vec{p}, \quad N = Q + s \vec{q}$$

za $t, s \in \mathbb{R}$.

Presek pravih

- a) Ako su prave $p : ax + by + c = 0$ i $q : a_1x + b_1y + c_1 = 0$ tada je presek tih pravih skup rešenja odgovarajućeg sistema.
- b) Prepostavimo da su prave date vektorski: prava p tačkom P i vektorom $\vec{p}$ i prava q tačkom Q i vektorom $\vec{q}$. Njihove tačke su

$$M = P + t \vec{p}, \quad N = Q + s \vec{q}$$

za $t, s \in \mathbb{R}$. Iz uslova da se prave sekut, tj. $M = N$, dobijamo:

- 1) $D(\vec{p}, \vec{q}) \neq 0$ **Seku se u** $N(s)$, $s = \frac{D(\vec{PQ}, \vec{p})}{D(\vec{p}, \vec{q})}$;
- 2) $D(\vec{p}, \vec{q}) = 0$, $D(\vec{PQ}, \vec{p}) = 0$,   **Prave se poklapaju**;
- 3) $D(\vec{p}, \vec{q}) = 0$, $D(\vec{PQ}, \vec{p}) \neq 0$,   **Prave su paralelne**.

Presek duži, polupravih, pravih...

Razmotrimo presek dve duži; analogno se razmatraju i preseci sa polupravama. Ako su date duži

$$AB : M = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1]$$

$$CD : N = C + s \overset{\rightarrow}{CD}, \quad s \in [0, 1],$$

presek se određuje slično kao i presek pravih.

Presek duži, polupravih, pravih...

Razmotrimo presek dve duži; analogno se razmatraju i preseci sa polupravama. Ako su date duži

$$AB : M = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1]$$

$$CD : N = C + s \overset{\rightarrow}{CD}, \quad s \in [0, 1],$$

presek se određuje slično kao i presek pravih.

- 1) Ako se desi prvi slučaj potrebno je još proveriti da li $t, s \in [0, 1]$.

Presek duži, polupravih, pravih...

Razmotrimo presek dve duži; analogno se razmatraju i preseci sa polupravama. Ako su date duži

$$AB : M = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1]$$

$$CD : N = C + s \overset{\rightarrow}{CD}, \quad s \in [0, 1],$$

presek se određuje slično kao i presek pravih.

- 1) Ako se desi prvi slučaj potrebno je još proveriti da li $t, s \in [0, 1]$.
- 2) Ako se desi drugi slučaj, duži pripadaju jednoj pravoj. Potrebno je proveriti da li se duži preklapaju i "koliko".

Presek duži, polupravih, pravih...

Razmotrimo presek dve duži; analogno se razmatraju i preseci sa polupravama. Ako su date duži

$$AB : M = A + t \overset{\rightarrow}{AB}, \quad t \in [0, 1]$$

$$CD : N = C + s \overset{\rightarrow}{CD}, \quad s \in [0, 1],$$

presek se određuje slično kao i presek pravih.

- 1) Ako se desi prvi slučaj potrebno je još proveriti da li $t, s \in [0, 1]$.
- 2) Ako se desi drugi slučaj, duži pripadaju jednoj pravoj. Potrebno je proveriti da li se duži preklapaju i "koliko".
- 3) U trećem slučaju duži se ne seku, jer pripadaju raznim pravama.

Primer

Odrediti presek pravih p i q koje su zadate tačkom i vektorom pravca:

- a) $P(3, 1)$, $\vec{p} = (1, 0)$, $Q(2, 3)$, $\vec{q} = (1, 1)$;
- b) $P(3, 1)$, $\vec{p} = (1, 0)$, $Q(2, 3)$, $\vec{q} = (-2, 0)$;
- c) $P(3, 1)$, $\vec{p} = (1, -2)$, $Q(2, 3)$, $\vec{q} = (-2, 4)$.

Primer

Odrediti presek duži AB i CD :

- a) $A(1, 1)$, $B(3, 4)$, $C(0, 2)$, $D(5, 1)$;
- b) $A(1, 2)$, $B(5, -4)$, $C(3, -1)$, $D(9, -10)$;
- c) $A(1, 2)$, $B(5, -4)$, $C(-2, 0)$, $D(0, -3)$.

Rastojanja tačke od prave

Rastojanja tačke od prave

Teorema (važi i u prostoru)

Rastojanje tačke M od prave p zadate tačkom P i vektorom pravca $\vec{p}$ dato je jednačinom

$$d = \frac{|\vec{p} \times \vec{PM}|}{|\vec{p}|}.$$

Rastojanja tačke od prave

Teorema (važi i u prostoru)

Rastojanje tačke M od prave p zadate tačkom P i vektorom pravca $\vec{p}$ dato je jednačinom

$$d = \frac{|\vec{p} \times \vec{PM}|}{|\vec{p}|}.$$

Teorema

Rastojanje tačke $M(x_0, y_0)$ od prave $p : ax + by + c = 0$ je dato sa

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}.$$

Rastojanja tačke od prave

Teorema (važi i u prostoru)

Rastojanje tačke M od prave p zadate tačkom P i vektorom pravca $\vec{p}$ dato je jednačinom

$$d = \frac{|\vec{p} \times \vec{PM}|}{|\vec{p}|}.$$

Teorema

Rastojanje tačke $M(x_0, y_0)$ od prave $p : ax + by + c = 0$ je dato sa

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}.$$

Primer

Izračunati rastojanje tačke $M(1, -3)$ od prave a) $2x - 3y + 1 = 0$,
b) prave p zadate sa $\vec{p} = (1, -2)$, $P(1, 0)$.

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije.

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se **dijagonale poligona**.

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena**
poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se
dijagonale poligona. Poligonska linija je **zatvorena** ako je
 $A_n = A_0$. Zatvorena poligonska linija se zove i **poligon**.

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se **dijagonale poligona**. Poligonska linija je **zatvorena** ako je $A_n = A_0$. Zatvorena poligonska linija se zove i **poligon**. Poligonska linija je **prosta** ako se nikoje dve ivice ne seku, sem što susedne ivice imaju zajedničko teme.

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se **dijagonale poligona**. Poligonska linija je **zatvorena** ako je $A_n = A_0$. Zatvorena poligonska linija se zove i **poligon**. Poligonska linija je **prosta** ako se nikoje dve ivice ne sekut, sem što susedne ivice imaju zajedničko teme.

Poligonske linije su osnovni grafički objekti u računarstvu. Osnovni algoritmi:

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se **dijagonale poligona**. Poligonska linija je **zatvorena** ako je $A_n = A_0$. Zatvorena poligonska linija se zove i **poligon**. Poligonska linija je **prosta** ako se nikoje dve ivice ne sekut, sem što susedne ivice imaju zajedničko teme.

Poligonske linije su osnovni grafički objekti u računarstvu. Osnovni algoritmi:
unutrašnjost poligona;

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se **dijagonale poligona**. Poligonska linija je **zatvorena** ako je $A_n = A_0$. Zatvorena poligonska linija se zove i **poligon**. Poligonska linija je **prosta** ako se nikoje dve ivice ne sekut, sem što susedne ivice imaju zajedničko teme.

Poligonske linije su osnovni grafički objekti u računarstvu. Osnovni algoritmi:
unutrašnjost poligona; triangulacija poligona

Poligonska linija i poligon u ravni

Definition

Poligonska linija $A_0A_1 \dots A_n$ je unija duži A_0A_1 , A_1A_2 ,
 $\dots A_{n-1}A_n$. Duži A_iA_{i+1} se zovu **ivice**, a tačke A_i **temena** poligonske linije. Duži koje spajaju nesusedna temena zovu se **dijagonale poligona**. Poligonska linija je **zatvorena** ako je $A_n = A_0$. Zatvorena poligonska linija se zove i **poligon**. Poligonska linija je **prosta** ako se nikoje dve ivice ne sekut, sem što susedne ivice imaju zajedničko teme.

Poligonske linije su osnovni grafički objekti u računarstvu. Osnovni algoritmi:
unutrašnjost poligona; triangulacija poligona konveksni omotač;

Krug i parametrizacija kruga

Krug i parametrizacija kruga

Krug sa centrom $C(x_0, y_0)$ je skup tačaka $M(x, y)$ koje su od centra udaljene za rastojanje r - poluprečnik kruga. Jednačina tog kruga je

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = r^2.$$

Krug i parametrizacija kruga

Krug sa centrom $C(x_0, y_0)$ je skup tačaka $M(x, y)$ koje su od centra udaljene za rastojanje r - poluprečnik kruga. Jednačina tog kruga je

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = r^2.$$

Parametarska jednačina

$$x = x_0 + r \cos \phi,$$

$$y = y_0 + r \sin \phi,$$

$\phi \in [0, 2\pi)$, naziva se **parametrizacija kruga centralnim uglom**.

Krug i parametrizacija kruga

Krug sa centrom $C(x_0, y_0)$ je skup tačaka $M(x, y)$ koje su od centra udaljene za rastojanje r - poluprečnik kruga. Jednačina tog kruga je

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = r^2.$$

Parametarska jednačina

$$x = x_0 + r \cos \phi,$$

$$y = y_0 + r \sin \phi,$$

$\phi \in [0, 2\pi)$, naziva se **parametrizacija kruga centralnim ugлом**.

Parametar ϕ je orijentisani ugao izmedju $\overrightarrow{Ox}$ ose i vektora $\overrightarrow{CM}$.

Primer

a) Odrediti centar i poluprečnik kruga

$k : x^2 + y^2 - 2x + 4y - 11 = 0$. b) Odrediti parametrizaciju tog kruga.

Zadatak

a) Odrediti centar i poluprečnik opisanog kruga oko trougla ABC,

ako je $A(4, 6)$, $B(5, -1)$ $C(-4, 2)$

b) Napisati parametrizaciju tog kruga.

Osnovne strukture

Osnovne strukture

```
typedef struct {  
    float x;  
    float y;  
} Tacka;
```

Osnovne strukture

```
typedef struct {  
    float x;  
    float y;  
} Tacka;
```

```
typedef struct {  
    Tacka start;  
    Tacka pravac;  
} Prava;
```

Osnovne strukture

```
typedef struct {  
    float x;  
    float y;  
} Tacka;
```

```
typedef struct {  
    Tacka centar;  
    float r;  
} Krug;
```

```
typedef struct {  
    Tacka start;  
    Tacka pravac;  
} Prava;
```

Osnovne strukture

```
typedef struct {  
    float x;  
    float y;  
} Tacka;
```

```
typedef struct {  
    Tacka centar;  
    float r;  
} Krug;
```

```
typedef struct {  
    Tacka start;  
    Tacka pravac;  
} Prava;
```

```
typedef struct {  
    Tacka start;  
    Tacka end;  
} Duz;
```

Neki jednostavni zadaci u ravni

Rešenje sledeća dva jednostavna problema je prilagodjeno strukturama Tacka, Prava, Krug.

Neki jednostavni zadaci u ravni

Rešenje sledeća dva jednostavna problema je prilagođeno strukturama Tacka, Prava, Krug.

- Odrediti podnožje normale iz tačke C na pravoj p .

Neki jednostavni zadaci u ravni

Rešenje sledeća dva jednostavna problema je prilagodjeno strukturama Tacka, Prava, Krug.

- Odrediti podnožje normale iz tačke C na pravoj p .
- Odrediti presek prave p i kruga k .

Neki jednostavni zadaci u ravni

Rešenje sledeća dva jednostavna problema je prilagođeno strukturama Tacka, Prava, Krug.

- Odrediti podnožje normale iz tačke C na pravoj p .
- Odrediti presek prave p i kruga k .

Primer

Odrediti presek prave $p : P(0, -1)$, $\vec{p} = (1, 1)$ i kruga $k : C(3, 4)$, $r = 2$.

Neki jednostavni zadaci u ravni

Rešenje sledeća dva jednostavna problema je prilagođeno strukturama Tacka, Prava, Krug.

- Odrediti podnožje normale iz tačke C na pravoj p .
- Odrediti presek prave p i kruga k .

Primer

Odrediti presek prave $p : P(0, -1)$, $\vec{p} = (1, 1)$ i kruga $k : C(3, 4)$, $r = 2$.

Primer

Odrediti jednačinu kruga i parametarsku jednačinu prave iz prethodnog zadatka. Zatim "matematički" odrediti njihov presek.

Konusni preseci

Konusni preseci

Kružni konus je površ koja se dobija rotacijom prave p oko prave s u prostoru.

Konusni preseci

Kružni konus je površ koja se dobija rotacijom prave p oko prave s u prostoru.

Konusni presek (konika) je presek kružnog konusa i ravni α koja ne sadrži vrh konusa.

Konusni preseci

Kružni konus je površ koja se dobija rotacijom prave p oko prave s u prostoru.

Konusni presek (konika) je presek kružnog konusa i ravni α koja ne sadrži vrh konusa.

Teorema

U ravni α konusnog preseka postoji prava d i tačka F takve da za svaku tačku M konusnog preseka važi

$$\frac{d(M, F)}{d(M, d)} = e = \text{const.}$$

Konusni preseci

Kružni konus je površ koja se dobija rotacijom prave p oko prave s u prostoru.

Konusni presek (konika) je presek kružnog konusa i ravni α koja ne sadrži vrh konusa.

Teorema

U ravni α konusnog preseka postoji prava d i tačka F takve da za svaku tačku M konusnog preseka važi

$$\frac{d(M, F)}{d(M, d)} = e = \text{const.}$$

Prava d se zove **direktrisa**, tačka F **žiža**, a broj $e \geq 0$ **ekscentricitet** konusnog preseka.

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Elipsa i hiperbola imaju dve žiže i direktrise, parabola ima jednu.
Žiza kruga je njegov centar, a direktrisa beskonačno daleka prava.

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Elipsa i hiperbola imaju dve žiže i direktrise, parabola ima jednu.
Žiža kruga je njegov centar, a direktrisa beskonačno daleka prava.

Konusni preseci se prirodno javljaju:

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Elipsa i hiperbola imaju dve žiže i direktrise, parabola ima jednu.
Žiža kruga je njegov centar, a direktrisa beskonačno daleka prava.

Konusni preseci se prirodno javljaju:

Putanja kosog hica je parabola.

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Elipsa i hiperbola imaju dve žiže i direktrise, parabola ima jednu.
Žiža kruga je njegov centar, a direktrisa beskonačno daleka prava.

Konusni preseci se prirodno javljaju:

Putanja kosog hica je parabola.

Tela Sunčevog sistema (pa i Zemlja, $e \approx 0,017$) se kreću po eliptičnim putanjama oko Sunca koje je u žizi.

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Elipsa i hiperbola imaju dve žiže i direktrise, parabola ima jednu. Žiža kruga je njegov centar, a direktrisa beskonačno daleka prava.

Konusni preseci se prirodno javljaju:

Putanja kosog hica je parabola.

Tela Sunčevog sistema (pa i Zemlja, $e \approx 0,017$) se kreću po eliptičnim putanjama oko Sunca koje je u žizi. Ostala tela prolete pored Sunca po hiperboličkoj (ili paraboličkoj) putanji.

Pokazuje se da su jedini konusni preseci:

- **elipsa** za $0 \leq e < 1$ (za $e = 0$ dobija se krug);
- **parabola** za $e = 1$;
- **hiperbola** za $e > 1$.

Elipsa i hiperbola imaju dve žiže i direktrise, parabola ima jednu. Žiža kruga je njegov centar, a direktrisa beskonačno daleka prava.

Konusni preseci se prirodno javljaju:

Putanja kosog hica je parabola.

Tela Sunčevog sistema (pa i Zemlja, $e \approx 0,017$) se kreću po eliptičnim putanjama oko Sunca koje je u žizi. Ostala tela prolete pored Sunca po hiperboličkoj (ili paraboličkoj) putanji.

Sunceva senka u toku dana opiše konusni presek ...

Kanonski oblik konusnih preseka

Elipsa je data jednačinom

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Kanonski oblik konusnih preseka

Elipsa je data jednačinom

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Parametarska jednačina elipse:

$$x = a \cos \phi, \quad y = b \sin \phi, \quad \phi \in [0, 2\pi).$$

Kanonski oblik konusnih preseka

Elipsa je data jednačinom

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Parametarska jednačina elipse:

$$x = a \cos \phi, \quad y = b \sin \phi, \quad \phi \in [0, 2\pi).$$

Hiperbola je data jednačinom

$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Kanonski oblik konusnih preseka

Elipsa je data jednačinom

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Parametarska jednačina elipse:

$$x = a \cos \phi, \quad y = b \sin \phi, \quad \phi \in [0, 2\pi).$$

Hiperbola je data jednačinom

$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1.$$

Parametarska jednačina (desne grane) hiperbole:

$$x = \pm a \cosh t, \quad y = b \sinh t, \quad t \in \mathbb{R}.$$

Parabola je data jednačinom

$$y^2 = 2px.$$

Fokusne osobine konusnih preseka

Fokusne osobine konusnih preseka

Elipsa je skup tačaka ravni čiji je zbir rastojanja od žiža elipse konstantan ($MF_1 + MF_2 = 2a$).

Fokusne osobine konusnih preseka

Elipsa je skup tačaka ravni čiji je zbir rastojanja od žiža elipse konstantan ($MF_1 + MF_2 = 2a$).

Hiperbola je skup tačaka ravni čija je absolutna vrednost razlike rastojanja od žiža hiperbole konstantna ($\|MF_1 - MF_2\| = 2a$).

Fokusne osobine konusnih preseka

Elipsa je skup tačaka ravni čiji je zbir rastojanja od žiža elipse konstantan ($MF_1 + MF_2 = 2a$).

Hiperbola je skup tačaka ravni čija je absolutna vrednost razlike rastojanja od žiža hiperbole konstantna ($\|MF_1 - MF_2\| = 2a$).

Parabola je skup tačaka ravni koje su jednako udaljene od direktrise i od žiže ($d(M, F) = d(M, d)$).

Optičke osobine konusnih preseka

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže elipse i odbija se od elipse, prolazi kroz drugu žižu elipse (tzv. eliptički bilijar).

Optičke osobine konusnih preseka

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže elipse i odbija se od elipse, prolazi kroz drugu žižu elipse (tzv. eliptički bilijar).

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže hiperbole i odbija se od hiperbole, (izgleda kao da) prolazi kroz drugu žižu hiperbole.

Optičke osobine konusnih preseka

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže elipse i odbija se od elipse, prolazi kroz drugu žižu elipse (tzv. eliptički bilijar).

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže hiperbole i odbija se od hiperbole, (izgleda kao da) prolazi kroz drugu žižu hiperbole.

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže parabole i odbija se od parabole, paralelan je osi parabole.

Optičke osobine konusnih preseka

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže elipse i odbija se od elipse, prolazi kroz drugu žižu elipse (tzv. eliptički bilijar).

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže hiperbole i odbija se od hiperbole, (izgleda kao da) prolazi kroz drugu žižu hiperbole.

Svetlosni zrak koji izvire iz žiže parabole i odbija se od parabole, paralelan je osi parabole.

Ovo svojstvo parabole ima veliku primenu u proizvodnji paraboličkih antena, farova...

Krive drugog reda

Krive drugog reda

Kriva prvog reda data jednačinom $ax + by + c = 0$, tj. to je prava.

Krive drugog reda

Kriva prvog reda data jednačinom $ax + by + c = 0$, tj. to je prava.

Kriva drugog reda je skup tačaka ravni čije koordinate (x, y) zadovoljavaju jednačinu drugog stepena

$$a_{11}x^2 + 2a_{12}xy + a_{22}y^2 + 2a_{13}x + 2a_{23}y + a_{33} = 0. \quad (2)$$

Krive drugog reda

Kriva prvog reda data jednačinom $ax + by + c = 0$, tj. to je prava.

Kriva drugog reda je skup tačaka ravni čije koordinate (x, y) zadovoljavaju jednačinu drugog stepena

$$a_{11}x^2 + 2a_{12}xy + a_{22}y^2 + 2a_{13}x + 2a_{23}y + a_{33} = 0. \quad (2)$$

Primeri krivih drugog reda su elipsa, hiperbola i parabola.

Krive drugog reda

Kriva prvog reda data jednačinom $ax + by + c = 0$, tj. to je prava.

Kriva drugog reda je skup tačaka ravni čije koordinate (x, y) zadovoljavaju jednačinu drugog stepena

$$a_{11}x^2 + 2a_{12}xy + a_{22}y^2 + 2a_{13}x + 2a_{23}y + a_{33} = 0. \quad (2)$$

Primeri krivih drugog reda su elipsa, hiperbola i parabola. Šta sve može biti kriva drugog reda?

Teorema (Svodjenje krive 2. reda na kanonski oblik)

Za svaku krivu (2) datu u ON reperu, postoji novi ON reper u čijim koordinatama (x'', y'') ona ima tačno jednu od jednačina:

- (E) $\frac{x''^2}{a^2} + \frac{y''^2}{b^2} = 1$, (elipsa),
  - (H) $\frac{x''^2}{a^2} - \frac{y''^2}{b^2} = 1$, (hiperbola),
  - (P) $y''^2 = 2px''$, (parabola),
  - (D1) $\frac{x''^2}{a^2} + \frac{y''^2}{b^2} = -1$, (prazan skup),
  - (D2) $\frac{x''^2}{a^2} + \frac{y''^2}{b^2} = 0$, (tačka),
  - (D3) $\frac{x''^2}{a^2} - \frac{y''^2}{b^2} = 0$, (dve prave koje se seku),
  - (D4) $x''^2 = a^2$, (dve paralelne prave),
  - (D5) $x''^2 = 0$, ("dvostruka" prava),
  - (D6) $x''^2 = -a^2$, (prazan skup),
- gde je $p > 0$, $a \geq b > 0$.

Dokaz (ne treba ga znati): Ako je $a_{12} \neq 0$, radimo **rotaciju** za ugao ϕ koji je dat sa:

$$\cot 2\phi = \frac{a_{11} - a_{22}}{2a_{12}},$$

$$\cos 2\phi = \frac{\cot 2\phi}{+\sqrt{1 + \cot^2 2\phi}},$$

$$\cos \phi = +\sqrt{\frac{1 + \cos 2\phi}{2}}, \quad \sin \phi = +\sqrt{\frac{1 - \cos 2\phi}{2}}.$$

Zamenom jednačina rotacije

$$\begin{aligned} x &= \cos \phi x' - \sin \phi y', \\ y &= \sin \phi x' + \cos \phi y' \end{aligned} \tag{3}$$

u jednačinu krive (2) dobijamo jednačinu bez člana $x'y'$, recimo:

$$mx'^2 + ny'^2 + 2cx' + 2dy' + e = 0.$$

Sada se kriva svodi na kanonski oblik **translacijom**, tj.

"nameštanjem na pune kvadrate." Ponekad je potrebno uraditi i jednostavnu **refleksiju**, tj. zamenu osa x i y .

(kraj dokaza)

Primer (ne treba ga znati)

Izometrijskom transformacijom svesti na kanonski oblik krivu drugog reda $4x^2 + 9y^2 - 2x + 2y - 12xy - 19 = 0$.

Rešenje: Primenom formula iz dokaza dobijamo da je $\cos 2\phi = \frac{5}{13}$. Odatle je $\cos \phi = \frac{3}{\sqrt{13}}$ i $\sin \phi = \frac{2}{\sqrt{13}}$. Zamenom jednačina rotacije (3) u krivu, nestaje član uz $x'y'$ i dobijamo

$$-\frac{2x'}{\sqrt{13}} + \frac{10y'}{\sqrt{13}} + 13y'^2 - 19 = 0.$$

Translacijom $x'' = x' + \frac{1618}{13\sqrt{13}}$, $y'' = y' + \frac{5}{13\sqrt{13}}$ se dobija da je u pitanju parabola:

$$y''^2 = \frac{2}{13\sqrt{13}}x''.$$

Zadatak

Translacijom svesti krivu drugog reda na kanonski oblik i odrediti o kojoj krivoj je reč:

- a) $x^2 - 3y^2 - 4x - 18y - 23 = 0$,
- b) $x^2 + 5y^2 - 4x - 10y + 8 = 0$,
- c) $3y^2 + 6y - x - 1 = 0$.

Aproksimacija parametrizovane krive poligonom

Parametrizovana kriva $\alpha(t)$, $t \in [a, b]$ se najjednostavnije parametruje poligonskom linijom $p = P_0P_1 \dots P_n$ sa $n + 1$ temenom na sledeći način.

$$step = (b - a) \backslash n$$

$$P_i = \alpha(a + i * step), i = 0, \dots, n$$

Na taj način se kriva crta pomoću n duži P_iP_{i+1} , $i = 0 \dots n - 1$, ivica poligona p .

Bezijerove krive

Bezijerove krive

Pierre Bezier, Paul de Casteljau - krajem 1950ih godina primenili "Bezijerove" krive, tj. površi u automobilskoj industriji (Renault, Citroen).

Bezijerove krive

Pierre Bezier, Paul de Casteljau - krajem 1950ih godina primenili "Bezijerove" krive, tj. površi u automobilskoj industriji (Renault, Citroen).

Razne primene splajn (spline), Bezijerovih i NURBS krivih i površi:

- dizajn (auto i avio industrija, arhitektura, dizajn uopšte)
- kompjuterska grafika (za zadavanje objekata, za putanje animacija...)
- fontovi

Definicija

Neka su $P_0, P_1 \dots P_n$ tačke ravni. **Bezierova kriva stepena n** je

$$\alpha(t) = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} t^i (1-t)^{n-i} P_i = \sum_{i=0}^n B_{n,i}(t) P_i, \quad t \in [0, 1].$$

Definicija

Neka su $P_0, P_1 \dots P_n$ tačke ravni. **Bezierova kriva stepena n** je

$$\alpha(t) = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} t^i (1-t)^{n-i} P_i = \sum_{i=0}^n B_{n,i}(t) P_i, \quad t \in [0, 1].$$

Tačke P_i nazivaju se **kontrolne tačke**, poligon $P_0 P_1 \dots P_n$ **kontrolna poligonska linija**, a polinomi $B_{n,i}(t)$ **Bernštajnovi polinomi**.

Definicija

Neka su $P_0, P_1 \dots P_n$ tačke ravni. **Bezijerova kriva stepena n** je

$$\alpha(t) = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} t^i (1-t)^{n-i} P_i = \sum_{i=0}^n B_{n,i}(t) P_i, \quad t \in [0, 1].$$

Tačke P_i nazivaju se **kontrolne tačke**, poligon $P_0 P_1 \dots P_n$ **kontrolna poligonska linija**, a polinomi $B_{n,i}(t)$ **Bernštajnovi polinomi**.

Bezijerove krive stepena 2 određena je sa tri kontrolne tačke:

$$\alpha_2(t) = (1-t)^2 P_0 + 2t(1-t)P_1 + t^2 P_2, \quad t \in [0, 1].$$

Definicija

Neka su $P_0, P_1 \dots P_n$ tačke ravni. **Bezijerova kriva stepena n** je

$$\alpha(t) = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} t^i (1-t)^{n-i} P_i = \sum_{i=0}^n B_{n,i}(t) P_i, \quad t \in [0, 1].$$

Tačke P_i nazivaju se **kontrolne tačke**, poligon $P_0 P_1 \dots P_n$ **kontrolna poligonska linija**, a polinomi $B_{n,i}(t)$ **Bernštajnovi polinomi**.

Bezijerove krive stepena 2 odredjena je sa tri kontrolne tačke:

$$\alpha_2(t) = (1-t)^2 P_0 + 2t(1-t)P_1 + t^2 P_2, \quad t \in [0, 1].$$

Bezijerova kriva stepena 3 je odredjena sa 4 kontrolne tačke:

$$\alpha_3(t) = (1-t)^3 P_0 + 3t(1-t)^2 P_1 + 3t^2(1-t)P_2 + t^3 P_3, \quad t \in [0, 1].$$

Primer

- a) Date su tačke $P_0(1, 7)$, $P_1(-3, 3)$, $P_2(3, -3)$. Odrediti Bezijerovu krivu $\alpha(t)$, $t \in [0, 1]$ čije su to kontrolne tačke.
- b) Da li je tangenta te krive u tački $\alpha(\frac{1}{2})$ paralelna pravoj P_0P_2 ?

Primer

- a) Date su tačke $P_0(1, 7)$, $P_1(-3, 3)$, $P_2(3, -3)$. Odrediti Bezijerovu krivu $\alpha(t)$, $t \in [0, 1]$ čije su to kontrolne tačke.
- b) Da li je tangenta te krive u tački $\alpha(\frac{1}{2})$ paralelna pravoj P_0P_2 ?

Teorema

- a) Bezijerova kriva α_n odredjena kontrolnom linijom $P_0P_1 \dots P_n$ ima početak P_0 , a kraj P_n . Ona ne mora da sadrži ostale tačke P_i .

Primer

- a) Date su tačke $P_0(1, 7)$, $P_1(-3, 3)$, $P_2(3, -3)$. Odrediti Bezijerovu krivu $\alpha(t)$, $t \in [0, 1]$ čije su to kontrolne tačke.
- b) Da li je tangenta te krive u tački $\alpha(\frac{1}{2})$ paralelna pravoj P_0P_2 ?

Teorema

- a) Bezijerova kriva α_n odredjena kontrolnom linijom $P_0P_1 \dots P_n$ ima početak P_0 , a kraj P_n . Ona ne mora da sadrži ostale tačke P_i .
- b) Tangentni vektor krive α_n u P_0 je $n \vec{P_0P_1}$, a u P_n je $n \vec{P_{n-1}P_n}$.

Osobine Bezijerovih krivih

Osobine Bezijerovih krivih

- Pomeranje jedne kontrolne tačke P_k za vektor $\vec{v}$ pomera sve tačke krive u pravcu vektora $\vec{v}$.

$$\alpha'_n(t) = \alpha_n(t) + B_{n,k}(t) \vec{v}$$

Osobine Bezijerovih krivih

- Pomeranje jedne kontrolne tačke P_k za vektor $\vec{v}$ pomera sve tačke krive u pravcu vektora $\vec{v}$.

$$\alpha'_n(t) = \alpha_n(t) + B_{n,k}(t) \vec{v}$$

- Bezierova kriva odredjena tačkama $P_0, \dots, P_n$ leži unutar konveksnog omotača tih tačaka.

Osobine Bezijerovih krivih

- Pomeranje jedne kontrolne tačke P_k za vektor $\vec{v}$ pomera sve tačke krive u pravcu vektora $\vec{v}$.

$$\alpha'_n(t) = \alpha_n(t) + B_{n,k}(t) \vec{v}$$

- Bezierova kriva odredjena tačkama $P_0, \dots, P_n$ leži unutar konveksnog omotača tih tačaka.
- Ni jedna prava ne preseca Bezierovu krivu više puta nego što seče kontrolnu liniju $P_0 \dots P_n$ (svojstvo najmanje varijacije).

Osobine Bezijerovih krivih

- Pomeranje jedne kontrolne tačke P_k za vektor $\vec{v}$ pomera sve tačke krive u pravcu vektora $\vec{v}$.

$$\alpha'_n(t) = \alpha_n(t) + B_{n,k}(t) \vec{v}$$

- Bezierova kriva odredjena tačkama $P_0, \dots, P_n$ leži unutar konveksnog omotača tih tačaka.
- Ni jedna prava ne preseca Bezierovu krivu više puta nego što seče kontrolnu liniju $P_0 \dots P_n$ (svojstvo najmanje varijacije).
- Afina invarijantnost.

Osobine Bezijerovih krivih

- Pomeranje jedne kontrolne tačke P_k za vektor $\vec{v}$ pomera sve tačke krive u pravcu vektora $\vec{v}$.

$$\alpha'_n(t) = \alpha_n(t) + B_{n,k}(t) \vec{v}$$

- Bezierova kriva odredjena tačkama $P_0, \dots, P_n$ leži unutar konveksnog omotača tih tačaka.
- Ni jedna prava ne preseca Bezierovu krivu više puta nego što seče kontrolnu liniju $P_0 \dots P_n$ (svojstvo najmanje varijacije).
- Afina invarijantnost. Posledica: Bezierova kriva stepena 2 je deo parabole.

Osobine Bezijerovih krivih

- Pomeranje jedne kontrolne tačke P_k za vektor $\vec{v}$ pomera sve tačke krive u pravcu vektora $\vec{v}$.

$$\alpha'_n(t) = \alpha_n(t) + B_{n,k}(t) \vec{v}$$

- Bezierova kriva odredjena tačkama $P_0, \dots, P_n$ leži unutar konveksnog omotača tih tačaka.
- Ni jedna prava ne preseca Bezierovu krivu više puta nego što seče kontrolnu liniju $P_0 \dots P_n$ (svojstvo najmanje varijacije).
- Afina invarijantnost. Posledica: Bezierova kriva stepena 2 je deo parabole.
- Algoritam De Casteljau.

Algoritam de Casteljau

Algoritam de Casteljau

Ulaz: parametar $t \in (0, 1)$, kontrolne tačke $P_0, \dots, P_n$.

Izlaz: $\alpha_n(t)$ (bez računanja Bernštajnovog polinoma).

- 1) Označimo $P_{00} = P_0, P_{01} = P_1, \dots, P_{0n} = P_n$.

Algoritam de Casteljau

Ulaz: parametar $t \in (0, 1)$, kontrolne tačke $P_0, \dots, P_n$.

Izlaz: $\alpha_n(t)$ (bez računanja Bernštajnovog polinoma).

- 1) Označimo $P_{00} = P_0, P_{01} = P_1, \dots, P_{0n} = P_n$.
- 2) Izračunamo tačke $P_{1i}, i = 1, \dots, n - 1$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{0i}P_{0(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.

Algoritam de Casteljau

Ulaz: parametar $t \in (0, 1)$, kontrolne tačke $P_0, \dots, P_n$.

Izlaz: $\alpha_n(t)$ (bez računanja Bernštajnovog polinoma).

- 1) Označimo $P_{00} = P_0, P_{01} = P_1, \dots, P_{0n} = P_n$.
- 2) Izračunamo tačke $P_{1i}, i = 1, \dots, n - 1$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{0i}P_{0(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.
- 3) Ponavljamo prethodni postupak za $k = 2, \dots, n$, tj. računamo tačke $P_{ki}, i = 1, \dots, n - k$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{(k-1)i}P_{(k-1)(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.

Algoritam de Casteljau

Ulaz: parametar $t \in (0, 1)$, kontrolne tačke $P_0, \dots, P_n$.

Izlaz: $\alpha_n(t)$ (bez računanja Bernštajnovog polinoma).

- 1) Označimo $P_{00} = P_0, P_{01} = P_1, \dots, P_{0n} = P_n$.
- 2) Izračunamo tačke $P_{1i}, i = 1, \dots, n - 1$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{0i}P_{0(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.
- 3) Ponavljamo prethodni postupak za $k = 2, \dots, n$, tj. računamo tačke $P_{ki}, i = 1, \dots, n - k$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{(k-1)i}P_{(k-1)(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.
- 4) Tačka $\alpha_n(t) = P_{n0}$ je tražena tačka.

Algoritam de Casteljau

Ulaz: parametar $t \in (0, 1)$, kontrolne tačke $P_0, \dots, P_n$.

Izlaz: $\alpha_n(t)$ (bez računanja Bernštajnovog polinoma).

- 1) Označimo $P_{00} = P_0, P_{01} = P_1, \dots, P_{0n} = P_n$.
- 2) Izračunamo tačke $P_{1i}, i = 1, \dots, n - 1$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{0i}P_{0(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.
- 3) Ponavljamo prethodni postupak za $k = 2, \dots, n$, tj. računamo tačke $P_{ki}, i = 1, \dots, n - k$ tako da dele svaku od kontrolnih duži $P_{(k-1)i}P_{(k-1)(i+1)}$ u odnosu $t : (1 - t)$.
- 4) Tačka $\alpha_n(t) = P_{n0}$ je tražena tačka.

Primer

Date su kontrolne tačke $P_0(1, 4), P_1(6, -6), P_2(-4, 9)$. Odrediti tačku Bezijerove krive za $t = 0.2$.

Podela Bezijerove krive

Podela Bezijerove krive

Upotreboom de Casteljau algoritma Bezijerova kriva se u prozvoljnoj tački $\alpha_n(t) = P_{n0}$ može podeliti na dve Bezijerove krive istog stepena.

Podela Bezijerove krive

Upotreboom de Casteljau algoritma Bezijerova kriva se u prozvoljnoj tački $\alpha_n(t) = P_{n0}$ može podeliti na dve Bezijerove krive istog stepena.

Te krive su odredjene kontrolnim tačkama

$$P_0 = P_{00}, P_{10}, P_{20}, \dots, P_{n0} = \alpha_n(t),$$

odnosno

$$\alpha_n(t) = P_{n0}, P_{(n-1)1}, P_{(n-2)2}, \dots, P_{0n} = P_n.$$

Podela Bezijerove krive

Upotreboom de Casteljau algoritma Bezijerova kriva se u prozvoljnoj tački $\alpha_n(t) = P_{n0}$ može podeliti na dve Bezijerove krive istog stepena.

Te krive su odredjene kontrolnim tačkama

$$P_0 = P_{00}, P_{10}, P_{20}, \dots, P_{n0} = \alpha_n(t),$$

odnosno

$$\alpha_n(t) = P_{n0}, P_{(n-1)1}, P_{(n-2)2}, \dots, P_{0n} = P_n.$$

Primer

Podeliti krivu iz prethodnog Primera na dve krive istog stepena u tački $\alpha_2(0.2)$.

Povećanje stepena Bezijerove krive

Povećanje stepena Bezijerove krive

Bezijerovoj krivoj $\alpha_n(t)$ se može povećati broj kontrolnih tačaka (tj. stepen) bez promene oblika Bezijerove krive.

Da bi povećali stepen za 1 krivoj koja je data tačkama $P_0, \dots, P_n$ uvode se nove kontrolne tačke $Q_0, \dots, Q_{n+1}$ sa

$$Q_0 = P_0, Q_{n+1} = P_n \text{ i}$$

$$Q_i = \frac{i}{n+1}P_{i-1} + \left(1 - \frac{i}{n+1}\right)P_i, \quad 1 \leq i \leq n.$$

Povećanje stepena Bezijerove krive

Bezijerovoj krivoj $\alpha_n(t)$ se može povećati broj kontrolnih tačaka (tj. stepen) bez promene oblika Bezijerove krive.

Da bi povećali stepen za 1 krivoj koja je data tačkama $P_0, \dots, P_n$ uvode se nove kontrolne tačke $Q_0, \dots, Q_{n+1}$ sa

$$Q_0 = P_0, Q_{n+1} = P_n \text{ i}$$

$$Q_i = \frac{i}{n+1}P_{i-1} + \left(1 - \frac{i}{n+1}\right)P_i, \quad 1 \leq i \leq n.$$

Uzastopnom primenom ovog postupka broj tačaka kontrolnog poligona može biti proizvoljno veliki i kontrolno poligon sve bolje i bolje aproksimira krivu.

Povećanje stepena Bezijerove krive

Bezijerovoj krivoj $\alpha_n(t)$ se može povećati broj kontrolnih tačaka (tj. stepen) bez promene oblika Bezijerove krive.

Da bi povećali stepen za 1 krivoj koja je data tačkama $P_0, \dots, P_n$ uvode se nove kontrolne tačke $Q_0, \dots, Q_{n+1}$ sa

$$Q_0 = P_0, Q_{n+1} = P_n \text{ i}$$

$$Q_i = \frac{i}{n+1}P_{i-1} + \left(1 - \frac{i}{n+1}\right)P_i, \quad 1 \leq i \leq n.$$

Uzastopnom primenom ovog postupka broj tačaka kontrolnog poligona može biti proizvoljno veliki i kontrolno poligon sve bolje i bolje aproksimira krivu.

Primer

Povećati za 1 stepen krivoj čije su kontrolne tačke $P_0(1, 2)$, $P_1(4, -4)$, $P_2(-2, 5)$.